

Orijinal Kaynak: Wan Wyhe, John. (2017, January 20). “Zygmunt Bauman and the Revolutionary Act of Leaving” *The Baffler*. <https://thebaffler.com/latest/zygmunt-bauman-meaney>

Atıf Şekli: Meaney, Thomas. (2017, Şubat 26). “Zygmunt Bauman ve Devrimsel Bir Eylem Olarak Terk Etme” Çev. Tubanur İşçen, *Sosyal Bilimler*. sosyalbilimler.org/zygmunt-bauman-terk-etme

Zygmunt Bauman ve Devrimsel Bir Eylem Olarak Terk Etme

Thomas Meaney
Türkçesi: Tubanur İşçen

“Avrupa Projesi,” Birleşik Devletler gibi, rejim değişikliği ihtiyacı içinde. Seçkin tasarılarını köklerine kadar parçalayana kadar halkçı kınamalara ve karşı gelmelere karşı kırılğan olacak. Dünya çapında sahte devrimlerin sahte rejim değişiklikleri getirdiği bir çağda-son dönemlerde bir grup elitin bir diğeriyle yer değiştirmesi olduğu ortaya çıkan “devrimleri” yaşayan diğerlerinin arasında Tayland, Ukrayna, Mısır’la birlikte —farklı ve daha iyi bir Avrupa için gereken unsurları düşünmeye değer.

Polonyalı entelektüellerin büyük kuşağının son üyelerinden biri olan Zygmunt Bauman —Leszek Kołakowski ve Zbigniew Herbert onun akranlarıydı— Ocak 2017’de 92 yaşında vefat etti. Kelimenin tam anlamıyla bir Avrupalıydı ve birden çok entelektüel geleneği en iyi unsurlarını araştırıp toplayan biriydi. Son kitabını —ölümünden sonra yayımlanan bir iş olsa bile— sınır sorusuna adaması ona özgüydü. Onun yaşamı boyunca dokuz kez sınırlarını değiştiren bir Polonya’da doğdu, dolayısıyla sınırlar hakkında bir şeyler biliyordu. *Strangers at Our Door*’da [Kapımızdaki Yabancılar] Bauman, Avrupa kıyısındaki mültecilerin hayatlarını iyileştirmek isteyen insanlardan Brecht’in deyimiyle nasıl “kötü haberlerin işaretçileri”ne dönüştüklerini inceliyor. Mülteci “krizi” fikri ona mültecilerin kendileri tarafından değil, onların gelişini Avrupa’nın sonuna işaret ediyormuş gibi göstermek isteyenlerin yarattığı ahlaki bir paniği çağrıştırıyor gibi görünüyor. Bauman, bu yabancıların gelişinin bizimle hiçbir alakası olmadığını düşünmek istiyoruz, diyor. Ve onları suçluyoruz çünkü bizimle yapacak çok şeyleri olduğu bilgisini inkâr edemiyoruz.

Bauman, günümüz hakkında ahlaki düşüncenin ustasıydı. Yazıları Kant ve Arendt gibi değerler hakkında rahat ve umursamaz düşünceleriyle *The Guardian* haberleri üstüne Talmudik tavırlarla yaptığı yorumları bir araya getiren tuhaf bir şekilde ilgi çeken bir yöne

sahip. Teorisyenler ve şairler paragraflarının her yönünü hevesle karıştırıyor; kitapları kapıları herkese açık evler gibi işliyor.

Avrupalılar bugün mültecilerin yozlaşmasını kendi mağduriyetlerine bir teselli gibi kullanıyor.

Kapımızdaki Yabancılar'daki açılış düşüncelerinden biri “performans toplumu”nun “disiplin toplumu”nun yerini almasıdır. Mensuplarının bir gün bile dinlenmeden, durmaksızın sosyal kredilerini artırmaya uğraştıkları bir toplum onları kendi benliklerinden kopmuş, bunalımlı ve mülteci krizinin kapılarına getirdiği krizle başa çıkamaz bir hâlde bırakan bir toplumdur.

Sunduğu bir başka fikir —eski bir düşünce— politik liderlerin “güvenikleştirme”ye olan takıntılarının olduğudur:

Hükümetler vatandaşlarının kaygılarını hafifletmekle ilgilenmiyorlar. Bunun yerine geleceğin belirsizliği ile daimi ve her yerde hazır ve nazır güvensizlik hissinden kaynaklanan kaygıyı güçlendirmekle ilgililer. Nitekim bu güvensizliğin kökleri, idarecilerin baş etmeleri gereken görev için zayıf kaldıklarını gözden uzak tutarken, kaslarını esneten bakanlar için bolca görüntü verme fırsatı yaratmasında yatıyor. “Güvensizleştirme” bir hokkabazlık numarası, sadece bunun için yapılıyor; kaygıyı hükümetlerin halletme becerisinden yoksun oldukları (ya da halletmeye meraklı olmadıkları) sorunlardan hükümetlerin günlük olarak ve binlerce ekranda, şevkle ve (bazen) başarıyla çözdüklerinin görülebildiği sorunlara çevirmekten ibaret.¹

Bu, kısaca, Bauman'ın terörizmle mücadeleyi nasıl gördüğünü anlatıyor: Terörizm hükümetlerin çözebileceği değil, çözüyormuş gibi görünebildikleri bir problemdir, bu şekilde ele alındığında iklim değişikliği, küresel sermayenin demokratikliğinin ortadan kalkması ve kaçınılmaz mülteci problemleri üstüne gidilemeyecek kadar büyük sorunlardır. Bauman'ın en kışkırtıcı önermesi en basit olanıdır: Bugün birçok Avrupalının Konfederasyon Güneyi'ndeki ortakçılarının kölelere tepeden bakmaları gibi, mültecilerin yozlaşmasını kendi mağduriyetlerine bir teselli gibi kullanmalarınıdır; en azından, onların hâlâ bir basamak altta olduğunu hissediyorlar.

Bauman kendini tekrar edip etmediğini ya da konularının sıradan olup olmadığını umursamayan bir yaşlı adamın dürüst kararlılığıyla yazıyor. Ben de umursamıyorum. Ama bu kitapta bir zayıflığı varsa —ve genel olarak son eserlerinde— çok ılımlı olmasıdır. Mevcut Papa'dan aktarılması gereken bir şey kapımızdaki sorumluluklara ellerimizi yıkayarak Pontius Pilate² olmamız gerektiği. Fakat mültecilerin ve sığınmacıların

¹ Alıntının Kaynağı: Bauman, Zygmunt. (2018). *Kapımızdaki Yabancılar*, çev. Emre Barca, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, s. 30.

² İS 26-36 yılları arasında Roma İmparatorluğu'nun Yahudiye eyaletinin valisi. Bazı kaynaklarda savcı olduğu belirtilir. Yahudilerin binlerce yıldır beklediği kurtarıcı, Mesih olduğunu iddia eden İsa, “halkı isyana teşvik etmek” suçuyla yargılandı. Pontius Pilatus bu mahkemeye başkanlık etti. Yargıç, din adamlarına “Ben İsa'nın

Avrupa ve Birleşik Devletler’de büyük çaplı bir politik yenilenmeye nasıl yardım edeceklerini düşünmek için daha radikal yollar var.

Bulgar düşünür Ivan Krastev göçmenlerin bugünün gerçek devrimcileri olduğunu söylediğinde haklıydı: Oy veriyorlar, protesto ediyorlar ve ayaklarıyla gerçeği değiştiriyorlar. Lagos, Managua ya da Niamey’de kendi hükümetlerini devirmeye çalışmak yerine, önceki dönemlerde yapmalıydılar, basitçe terk ediyorlar. İngiliz düşünür Malcolm Bull şakacı bir şekilde hiçbir şeyin elinde çok fazla zamanı olan çok fazla genç insan ve göçmen kadar rejim değişikliğine olanak sağlamayacağını ifade etti. Onun gerçekçi ütopyasında Avrupa mültecilere onların Avrupa’ya olduğundan çok minnettar.

İnsanlar sık sık Avrupa’nın içinde çok fazla farklı insan varken Avrupa olarak kalıp kalamayacağını merak ediyor. Bull daha iyi bir soru soruyor: “Avrupa içinde aynı insanlar varken farklı olabilir mi?”

Kayda Değer Akademik Metinler mottosuyla, 10 Ağustos 2015 tarihinde yayın hayatına başlayan *sosyalbilimler.org*, sosyal bilimler meselelerine yoğunlaşan, gönüllülük odaklı, açık erişim, akademik bir web sitesidir. Hakkında detaylı bilgi almak için sosyalbilimler.org/hakkinda sayfasını, ekibimizde gönüllü olarak görev almak için sosyalbilimler.org/basvuru sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

Facebook, Twitter, Instagram ve YouTube’da @sosbilorg kullanıcı adıyla *Sosyal Bilimler*’i takip edebilirsiniz.

sosyalbilimler.org/abonelik sayfasından e-bülten abonesi olarak, her pazar günü, o hafta içinde *sosyalbilimler.org*’da yayımlanan çalışmaların tamamını size gönderilecek bir e-posta ile alabilirsiniz.

sosyalbilimler.org’da yayımlanan metin, video ve podcastlerin paylaşıldığı Telegram grubuna t.me/sosbilorg adresinden katılabilirsiniz.

kanını almam! Siz ne yaparsanız yapın!” diyerek yargılamadan kaçındığına inanılır. Her ne kadar İncil’in farklı bölümlerinde farklı diyaloglar olsa da Hristiyan kaynakları özü itibarıyla bu konuda hemfikirdir. Kaynak: Vikipedi —yhn